

Baltarusija krypsta į Vakarus

Rusija ir Baltarusija yra sudarusios sąjunginę Rusijos ir Baltarusijos valstybę. Todėl galima sakyti, kad ji artimiausia Rusijos [šalininkė](#). Tačiau jų santykiai, atrodo, ima atšalti. Atrodo, kad Baltarusija [krypsta](#) į Vakarus. Kaip Europos Sąjunga turėtų reaguoti?

Baltarusija ir jos kaimynės

Baltarusijos ir Rusijos santykiai ėmė šalti nuo 2006 m. Tada pirmą kartą Rusija nutraukė [dujas](#), kurias [tiekė](#) Baltarusijai. Nuo to laiko tęsiasi ginčai tarp dviejų šalininkių.

Baltarusija importuoja dujas iš Rusijos. Per Baltarusiją eina [naftotiekis](#), kuriuo Rusija siunčia naftą į Europą. Kai Rusija [grasina](#) Baltarusijai kelti dujų kainas, Baltarusija grasina nutraukti Rusijos naftos tiekimą Europai.

Spalio 9 d. Rusijos Ministras pirmininkas Vladimiras Putinas lankėsi Baltarusijoje. Rusija turėjo bent 2 reikalavimus:

- kad Baltarusija leistų Rusijai [dislokuoti priešraketinį skydą](#) Baltarusijoje, kaip atsaką NATO planuojamam skydai Lenkijoje (žrk. „Laikai vaikams“ lapkričio numerį)
- kad Baltarusija pripažintų Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę (žrk. „Laikai vaikams“ spalio ir rugsėjo numerius)

Rusijos Ministras pirmininkas Putinas ir Baltarusijos prezidentas Lukašenka (iš [www.geopolitika.lt](#))

Atrodo, kad Baltarusijos prezidentas Lukašenka sutiko su pirmuoju reikalavimu, nes Rusijos prezidentas paskelbė, jog Rusija žada dislokuoti raketų į Baltarusijos žemes.

Tačiau, atrodo, kad dėl antro reikalavimo nebuvo sutarta. Baltarusija vis dar nepripažino Abchazijos ir Pietų Osetijos. Verčiau, Lukašenka sutiko Pietų Osetijai ir Abchazijai duoti [stebėtojų statusą](#) Sąjunginės Rusijos ir Baltarusijos valstybės parlamente.

Lukašenka paneigė, kad tai reiškia, jog Baltarusija pripažįsta Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę. Jis priminė, jog Sąjunginės valstybės parlamentas yra davęs stebėtojų statusą „įvairiom tarptautinėm organizacijom“, ir tai nieko nereiškia.

Atrodo, kad ir Lukašenka iš Rusijos negavo, ko norėjo, nes spalio vidury jis kreipėsi į [Tarptautinį Valiutos Fondą](#) (TVF) dėl paskolos.

Rusijai tai labai nepatiko. Šitaip rašė Rusijos internetinis dienraštis „Komersant“: „Maskva turi efektyvų [atsaką](#),

kuris padarys Aleksandrą Lukašenką labiau [klusniu](#). Ir tą atsaką panaudos lapkričio 1. Mat, Rosselkhoznadzor, Rusijos [agrarinis sergėtojas](#), žada sustabdyti importą iš 30 ūkių Baltarusijoje. ... Šis smūgis bus labai skaudus. Po jo, Lukašenka turės aiškiai nutarti: arba susitaikyti su Maskva, arba labai [tamprius santykius](#) išvystyti su Vakarais.”

Iš tiesų lapkričio 1 d. Rusija paskelbė, kad sustabdo importą iš 20 ūkių Baltarusijoje. Tuo būdu ji nubaudė Baltarusijos pastangas atsitraukti nuo Rusijos ir priartėti prie Vakarų.

Iki šių metų Baltarusija buvo laikoma bjauria diktatūra ir buvo izoliuota nuo vakarų Europos. 2002 m. Europos Sąjunga (ES) atėmė iš Baltarusijos valdininkų leidimą keliauti į ES šalis. Tai padarė dėl keleta priežasčių:

- Baltarusija pardavinėjo Irakui ginklus, [nepaisydama](#) Jungtinių Tautų draudimą tai daryti
- ji neįleido ES atstovus į Baltarusiją rinkimų metu bet vistiek skelbė, kad rinkimai demokratiški
- Lukašenka nebuvo išrinktas demokratišku būdu, o yra diktatorius, kuris Baltarusiją valdo nuo 1994 metų
- Lukašenka [tramdo](#) laisvą viešą pasisakymą spaudoj ir per televiziją, [ikalindamas](#) tuos, kurie kritikuoja ar veikia prieš jo valdžią

Paskutiniu metu Baltarusija ima rodyti ženklus, kad nori pagerinti santykius su ES:

- Rugsjūčio mėnesį Lukašenka paleido politinius kalinius.
- Gale rugsėjo jis leido ES atstovams stebėti parlamento rinkimus. Nors stebėtojų darbas buvo gerokai trukdomas ir nors rinkimai nebuvo demokratiški, ES pozityviai įvertino patį stebėtojų įleidimą.
- ES labai pozityviai vertina faktą, kad Baltarusija atsisako pripažinti Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę.

Pripažindama [pokyčius](#) Baltarusijoje, spalio mėnesį ES gražino Baltarusijos valdininkams teisę keliauti po ES šalis ir pakvietė Baltarusijos [Užsienio reikalų ministrą](#) į ES Užsienio reikalų ministrų pasitarimą Luksemburge.

Ir nepaisant JAV [pasipriešinimo](#), TVF rimtai svarsto Baltarusijai [suteikti paskolą](#). Spalio 31 d. TVF atstovai

lankėsi Minske ir tarėsi, kokiom sąlygom galėtų duoti Baltarusijai paskolą.

O Čekija, kuri sekančiais metais pirmininkaus ES [Tarybai](#), rimtai svarsto Baltarusiją pakviesti prisijungti prie Rytų partnerystės iniciatyvos (RPI). RPI yra Lenkijos ir Švedijos pasiūlytas planas, kuriuo siekiama stiprinti buvusių Sovietų Sąjungos respublikų integraciją su Europos Sąjunga.

Lietuviai džiaugiasi šiais pokyčiais. Jų nuomone, Baltarusija izoliuota nuo Europos neilgai išsiliks nepriklausoma valstybė: jeigu ES nepadės Baltarusijai, ji [įsilies į Rusiją](#). Tada Lietuva bus iš pietų ir rytų Rusijos apsupta.

Ne visi sutinka su šiuo požiūriu. Pvz., JAV jaučia, kad, prieš duodant Baltarusijai [lengvatų](#), pirmą reikia užtikrinti, kad ji iš tiesų žengia demokratijos link. Ką ji yra ligšiol padariusi tikrai to neužtikrina. Tik įrodo, kad Lukašenka yra gudrus politikas, kuris naudoja Rusiją ir ES gauti sau viską, ko jam reikia, neatsižadant savo diktatūros.

Ką tu manai? Ar TVF turėtų duoti Baltarusijai paskolą? Ar ES turėtų pakviesti Baltarusiją prisijungti prie RPI? Parašyk mums:

redaktore@laikaivaikams.org

Žodynėlis.

šalininkė: draugė; ally

krypti: linkti, suktis; to lean

dujos: kuras; gas

tiekti: duoti; to supply

naftotiekis: vamzdis, kuriuo siunčiama nafta; oil pipeline

grasinti: perspėti apie blogas pasekmes; to threaten

dislokuoti: kariuomenės ginklų ar kitų karinių pajėgų kraustymas iš vienos vietos į kitą; to relocate army equipment

priešraketis skydas: apsauga prieš raketas; anti-missile shield

stebėtojų statusas: gali dalyvauti parlamento susitikimuose, bet negali balsuoti; tuo būdu, jei bus iškelti klausimai apie Abchaziją ir Pietų Osetiją, Baltarusija turės kalbėti prieky Abchazijos ir Pietų Osetijos atstovų.

Tarptautinis Valiutos Fondas: tarptautinė organizacija, kuri tvarko ir prižiūri pasaulio finansinę sistemą ir skolina pinigus valstybėm; International Monetary Fund (IMF)

atsakas: atsakymas, reakcija; response

klusnus: daro, ką kiti liepia; obedient

agrarinis sergėtojas: valstybės organizacija, kuri prižiūri, kad maistas nebūtų apduodytas. JAV ta organizacija vadinasi „Food and Drug Administration (FDA)“

tamprius santykius: artimus ir stiprius santykius; close ties

nepaisydama: ignoruodama, nekreipdama dėmesio; despite

tramdyti: užgniaužti, neleisti; suppress

įkalindamas: užrakinamas kalėjime; imprisoning

pokyčiai: pasikeitimai

Užsienio reikalų ministras: tas valdžios atstovas, kuris atsakingas už santykius su kitom valstybėm; Foreign relations minister

pasipriešinimas: išreikštas nepasitenkinimas; objection

suteikti paskolą: paskolinti pinigų su tam tikrom sąlygom; to lend money

ES Taryba: Europos Sąjungai politiškai vadovauja Europos Vadovų Taryba. Tarybai priklauso ES valstybių vadovai (prezidentai arba ministrai pirmininkai). Tarybos prezidentas keičiasi kas 6 mėnesius, rotaciniu būdu. Šiuo metu pirmininkauja Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy. Sausio mėnesį turi pirmininkauti Čekija.

įsilies į Rusiją: pasidarys dalis Rusijos, nebebus nepriklausoma valstybė

lengvatos: tai, kas padeda; concessions